

УДК 332.142.4

В. Ф. Рошкевич,
аспірант, Науково-дослідний фінансовий інститут
Державної навчально-наукової установи "Академія фінансового управління", Київ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНИХ ЛАНОК ЛІСОВОГО СЕКТОРУ РЕГІОНУ: ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АСПЕКТ

V. Roshkevych,
Postgraduate student, Science and Research Institute of the National
Academic Institution "Academy of Financial Management", Kyiv

FINANCIAL AND ECONOMIC REGULATION OF DEVELOPMENT OF PROCESSING UNITS
OF THE FOREST SECTOR IN THE REGION: INVESTMENT ASPECT

Обґрунтовано, що розширене відтворення ресурсно-виробничого потенціалу переробних ланок лісового сектору лісозабезпечених регіонів стане можливим за умови формування сучасного інструментарію фінансово-економічного регулювання процесів виробництва виробів з деревини, який закладе необхідні стимули для виготовлення продукції з високою доданою вартістю. Встановлено, що в динаміці капітальних інвестицій у виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічну діяльність не спостерігається позитивних проривних зрушень через недосконалість існуючого механізму фінансово-економічного регулювання розвитку переробних ланок лісового сектора. Виявлено, що відсутність сприятливого інституціонального підґрунтя здійснення інвестиційного процесу призводить до відтоку прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) із сфери переробки деревини. Встановлено, що магістральним напрямом формування сучасного інструментарію фінансово-економічного регулювання розвитку переробних ланок лісового сектору лісозабезпечених регіонів має бути інституціоналізація додаткових методів фіскального стимулювання збільшення обсягів виробництва продукції на основі поглибленої переробки деревини та форм фінансово-кредитного забезпечення реалізації проектів модернізації і реконструкції виробничо-технічної бази деревообробних підрозділів лісогосподарських підприємств та суб'єктів приватного деревообробного підприємництва.

It is proved that the expanded reproduction of the resource and production potential of the processing units of the forest sector of the regions provided with forests will be possible under the condition of the formation of modern tools of financial and economic regulation of the processes of production of wood products, which will provide the necessary incentives for the manufacture of products with high added value. It is established that in the dynamics of capital investments in the manufacture of wood products, paper production and printing activities there are no positive breakthrough shifts for the imperfections of the existing mechanism of financial and economic regulation of the development of processing units of the forest sector. It is revealed that the lack of a favourable institutional framework for the implementation of the investment process leads to the outflow of foreign direct investment (equity) from the processing of wood sphere. It is established that the main direction of the formation of modern tools of financial and economic regulation of development of processing units of the forest sector of regions provided with forests should be the institutionalization of additional methods of fiscal stimulus increase the production of products based on deep processing of wood and forms of financial and credit support of projects of modernization and reconstruction of production and technical base of wood processing units of forest enterprises and woodworking subjects of private entrepreneurship.

Ключові слова: фінансово-економічне регулювання, деревообробна промисловість, лісовий сектор, капітальні інвестиції, рентабельність, додана вартість.

Key words: financial and economic regulation, woodworking industry, forest sector, capital investments, profitability, added value.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Для лісозабезпечених регіонів України одним з основних детермінантів соціально-економічного

піднесення виступає розвиток переробної ланки лісового сектора, яка забезпечить виробництво продукції з високою доданою вартістю та прискорить розвиток суміжних галузей. Основними суб'єктами деревообробного підприємництва виступають лісогосподарські підприємства, у структурі яких функціонують дерево-

обробні цехи, а також суб'єкти деревообробної промисловості. Перспективними складовими переробної ланки лісового сектору слід розглядати також целюлозно-паперову та лісохімічну промисловість, які дають можливість забезпечувати глибоку переробку деревини, зокрема низькосортної.

Але відсутність сучасного інструментарію фінансово-економічного регулювання розвитку переробних ланок лісового сектору лісозабезпечених регіонів, який передбачав би достатній набір фіскальних та фінансово-кредитних преференцій суб'єктам підприємницької діяльності, які реалізують проекти переробки деревини, не дозволяє використати значні можливості та резерви для збільшення обсягів виробництва деревообробної продукції з високою доданою вартістю. Особливо ускладненою є ситуація з формуванням інституціонального підґрунтя стимулювання інвестицій у переробну ланку лісового сектору як країни в цілому, так і окремих регіонів зокрема. З огляду на сказане, актуалізувалася проблема розробки сучасних теоретико-методологічних підходів до формування системи фінансово-економічного регулювання розвитку переробних ланок лісового сектору з метою активізації процесу залучення інвестицій у деревообробну, целюлозно-паперову та лісохімічну промисловість.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Виходячи з необхідності формування портфеля стратегічних альтернатив розвитку лісозабезпечених регіонів, у працях багатьох вітчизняних вчених [1—8] пропонуються конкретні напрями удосконалення фінансово-економічного механізму розвитку переробних ланок лісового сектору регіонів на основі врахування можливостей і загроз розвитку деревообробної промисловості, забезпечення прийняттого рівня економічної ефективності лісопромислової діяльності, підвищення рівня результативності зменшення втрат лісосировини та використання лісосічних відходів і відходів деревообробки, формування сучасного ринку деревообробної продукції та нарощення експортного потенціалу переробної ланки лісового сектору.

О. Похильченко виокремлює слабкі сторони розвитку переробних ланок лісового сектору, усунення яких та їх трансформація в сильні сторони вимагає формування сучасного інструментарію фінансово-економічного регулювання діяльності переробних ланок лісового сектору лісозабезпечених регіонів. До таких слабких сторін автор відносить: підвищення цін на енергоносії, складне фінансове становище підприємств, незначна підтримка держави. Диверсифікація інструментів фінансово-економічного регулювання розвитку переробної ланки лісового сектору лісозабезпечених регіонів має відбуватися, виходячи з необхідності розвитку процесів спеціалізації шляхом переходу на повний цикл обробки деревини, відновлення міжгалузевих зв'язків технологічно пов'язаних галузей, проведення на державному рівні заходів по захисту внутрішнього ринку продукції деревообробки, оптимізації ставок ввізного мита на меблі та продукцію деревообробки, скасування антидемпінгових квот на імпорт плит ДСП, покращення за-

безпечення підприємств галузі лісоматеріалами [5, с. 249].

Заслуговує на увагу підхід Я. Дяченка, згідно якого система фінансово-економічного регулювання структурних зрушень в переробних ланках лісового сектору має передбачати формування декількох блоків засобів регулювання: бюджетно-фінансового (використання коштів консолідованого бюджету); грошово-кредитного (забезпечення сприятливих умов для участі лісопереробних підприємств на ринку капіталу через регулювання рівня позичкового проценту); цінового (використання важелів встановлення рівноважних цін); митно-тарифного (використання системи мит та митних зборів за імпорт чи експорт продукції переробних ланок лісового сектору) [2, с. 152].

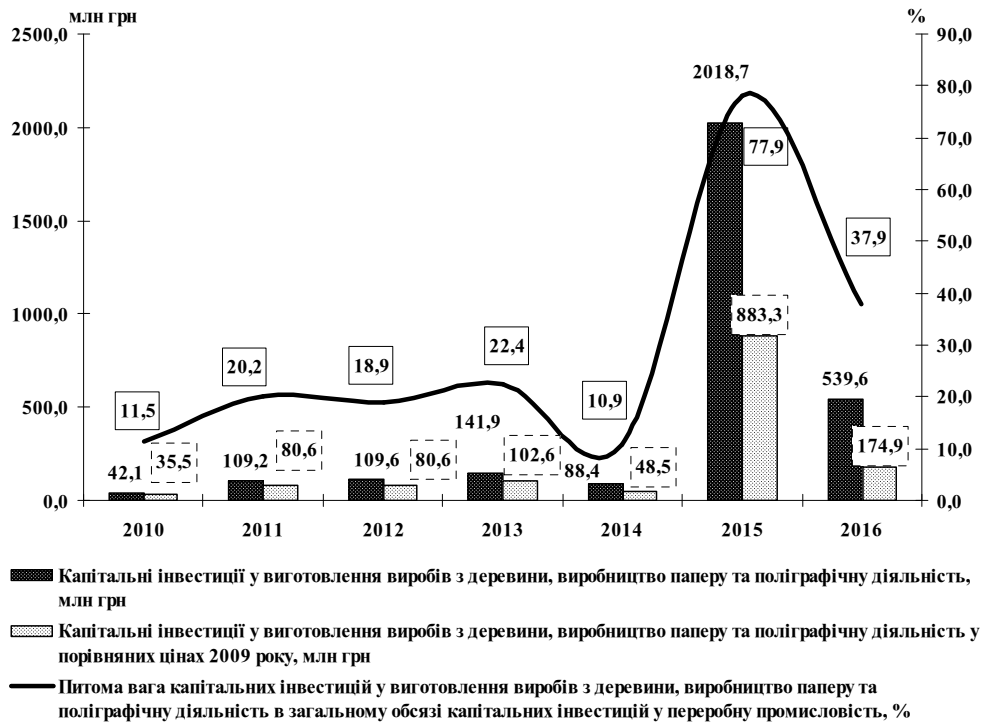
Н. Стецюк переконує в необхідності запровадження системи стимулів, які сприятимуть зменшенню втрат лісосировини та підвищать ефективність використання відходів у переробній ланці лісового сектору лісозабезпечених регіонів. Вона пов'язує підвищення ефективності виробництва у переробній ланці з економічністю та доцільним використанням заготовленої деревини. Акцентує увагу на стабілізації обсягів лісозаготівель через раціональне і комплексне використання сировини, що матиме вирішальне значення для приросту прибутковості діяльності лісопереробних підприємств [7, с. 82—86].

Про необхідність удосконалення системи фінансово-економічного регулювання розвитку переробної ланки лісового сектору також свідчить твердження І. Чичкало-Кондрацької та Г. Мельник стосовно негативного впливу на діяльність лісопереробних підприємств таких факторів як незадовільний стан банківської системи та фінансово-кредитної політики, оскільки кредитні ставки залишаються надто високими і непривабливими для підприємств, а також наслідки фінансової кризи, яка призвела до падіння обсягів виробництва в галузях, які є споживачами продукції деревообробки. Про недосконалість фінансово-економічного регулювання експорту лісопродукції також свідчить факт того, що при дефіциті необробленої деревини на внутрішньому ринку продовжується практика збільшення її експортних ставок, а також поставок на експорт лісоматеріалів низького ступеня обробки. Потребують інституціоналізації важелі та інструменти стимулювання розвитку вітчизняної деревообробки через здешевлення деревообробного обладнання для українських і закордонних інвесторів [8, с. 247].

Виходячи з наведених вище підходів, можна зробити висновок, що формування сучасного інструментарію фінансово-економічного регулювання розвитку переробних ланок лісового сектору має охоплювати широкий спектр важелів та інструментів, які одночасно стимулюватимуть процеси поглибленої переробки деревини і спонукатимуть суб'єктів деревообробного підприємства максимальною мірою використовувати наявні резерви економії лісосировини.

ЦІЛІ СТАТТІ

Метою статті є обґрунтування авторського підходу до формування сучасного інструментарію фінансово-економічного регулювання розвитку переробних ланок

Рис. 1. Капітальні інвестиції у виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічну діяльність у Волинській області

Джерело: розраховано за даними Головного управління статистики у Волинській області.

лісового сектора на основі критичного переосмислення існуючого інституціонального підґрунтя інвестиційного забезпечення проектів модернізації та реструктуризації виробничо-технічної бази підприємств, які здійснюють переробку деревини.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

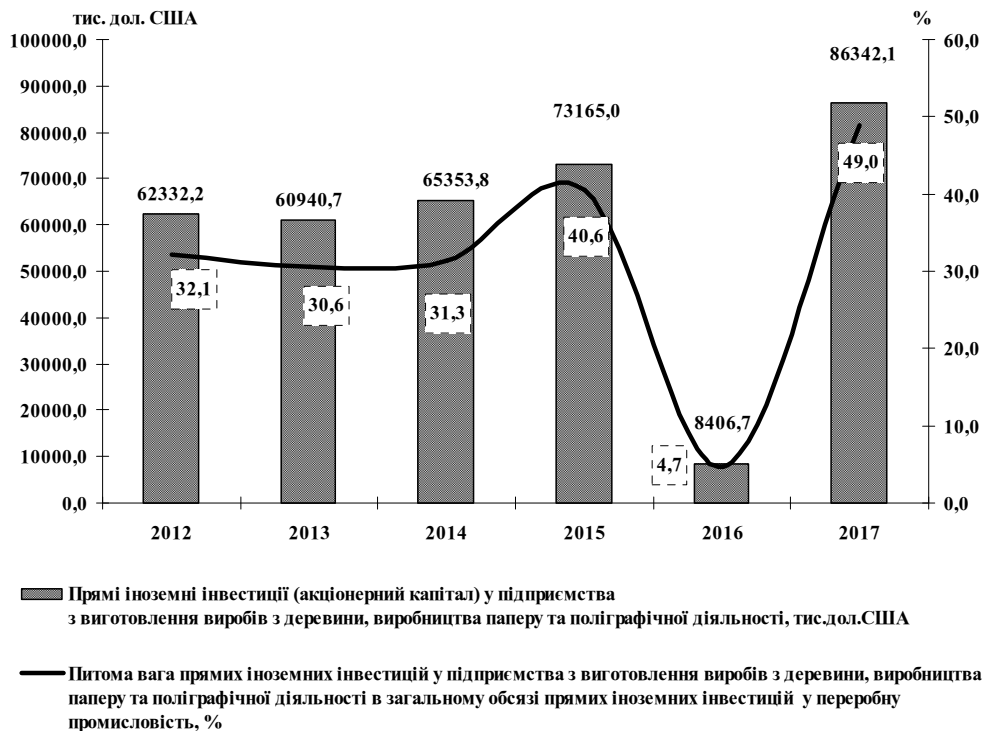
Введення мораторію на експорт необробленої деревини, який був закріплений відповідними нормативно-правовими актами, спрямовувалося на надання додаткового поштовху розвитку переробної ланки лісового сектора. Практика перманентного збільшення обсягів експорту лісу-кругляка "знекровлювала" вітчизняний ринок лісосировини, що згортало ресурсну базу розвитку вітчизняної сфери переробки деревини та виробництва готових виробів з деревини. Фактично здійснювалося виведення доданої вартості за кордон, що не давало можливості лісозабезпеченим регіонам повною мірою використати природно-ресурсні фактори соціально-економічного піднесення. Саме у лісозабезпечених регіонах введення мораторію на експорт необробленої деревини мало створити сприятливі передумови для розвитку переробної ланки лісового сектора і на порядок підвищити рівень капіталізації деревообробного бізнесу.

Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини є однією з найбільш динамічних галузей переробної промисловості, що зумовлено зростаючим попитом на продукцію з деревини на внутрішньому та зовнішньому ринках. Цьому сприяють курс уряду на модернізацію інфраструктури та зростання масштабів виробництва, а також глобальні тренди у сфері використання відновлювальної енергії, розвитку сектору жит-

лового будівництва з екологічних матеріалів та зростаючі потреби ринків в Азії. Ринок деревини та виробів з деревини в Україні є достатньо конкурентним, адже в країні функціонує понад 3,1 тис. підприємств з близько 36 тис. працюючих, що виробляють понад 300 найменувань товарної продукції, яка постачається на внутрішній і зовнішній ринок [3].

Натомість неповною мірою використовуються резерви для розширеного відтворення ресурсно-виробничого потенціалу переробної ланки лісового сектора через відсутність достатнього набору інституціоналізованих форм, методів та інструментів інвестування проектів модернізації, реконструкції та технічного переоснащення основного капіталу підприємств переробної ланки лісового сектора. Тобто лісгосподарські підприємства, в структурі яких функціонують деревообробні підрозділи, та суб'єкти приватного деревообробного підприємництва не мають можливості залучати прийнятні за процентними ставками кредитні ресурси, використовувати інструменти лізингу для придбання сучасного лісопереробного обладнання, імпортувати комплектуючі та устаткування за пільговими ставками ввізного мита.

М. Саганюк впевнений, що стримуючим фактором у розвитку деревообробної та меблевої промисловості є проблема із сировинним забезпеченням, оскільки до 90-их років минулого століття Україна потребу у лісосировинні на 60% задовольняла за рахунок імпорту з Російської Федерації. Більше того, в кінці минулого століття в деревообробній промисловості спад продовжувався майже 10 років. У результаті за рівнем виробництва галузь була відкинута на багато років назад. Незважаючи на значну кількість фінансово-економічних та організаційних проблем, підприємствам переробної лан-

Рис. 2. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) у підприємства з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності у Волинській області на 1 січня відповідного року

Джерело: розраховано за даними Головного управління статистики у Волинській області.

ки лісового сектора вдалося адаптуватися до існуючої економічної ситуації [6].

З огляду на сказане, визріла необхідність умонтування в систему фінансово-економічного регулювання відтворювальних пропорцій у лісовому секторі комплексу інструментів, які стимулюватимуть постійних лісокористувачів укладати довгострокові контракти на постачання лісосировини деревообробникам, що функціонують як на основі вітчизняного, так і іноземного капіталу. Прогнозованість рівня забезпеченості достатніми обсягами лісосировини — один з основних детермінантів інвестиційної привабливості переробної ланки лісового сектора.

Найбільш вагоме значення удосконалення фінансово-економічного регулювання розвитку переробної ланки лісового сектора має для лісозабезпечених регіонів, для яких розширене відтворення потенціалу переробки деревини може забезпечити нову якість соціально-економічного піднесення. Проілюструємо доцільність удосконалення фінансово-економічного регулювання відтворювальних пропорцій у переробній ланці лісового сектора на прикладі лісозабезпеченого регіону, визначивши основні тенденції в динаміці фінансового забезпечення проектів модернізації сфери переробки деревини та динаміку становлення сектору малого бізнесу у виробництві виробів з деревини.

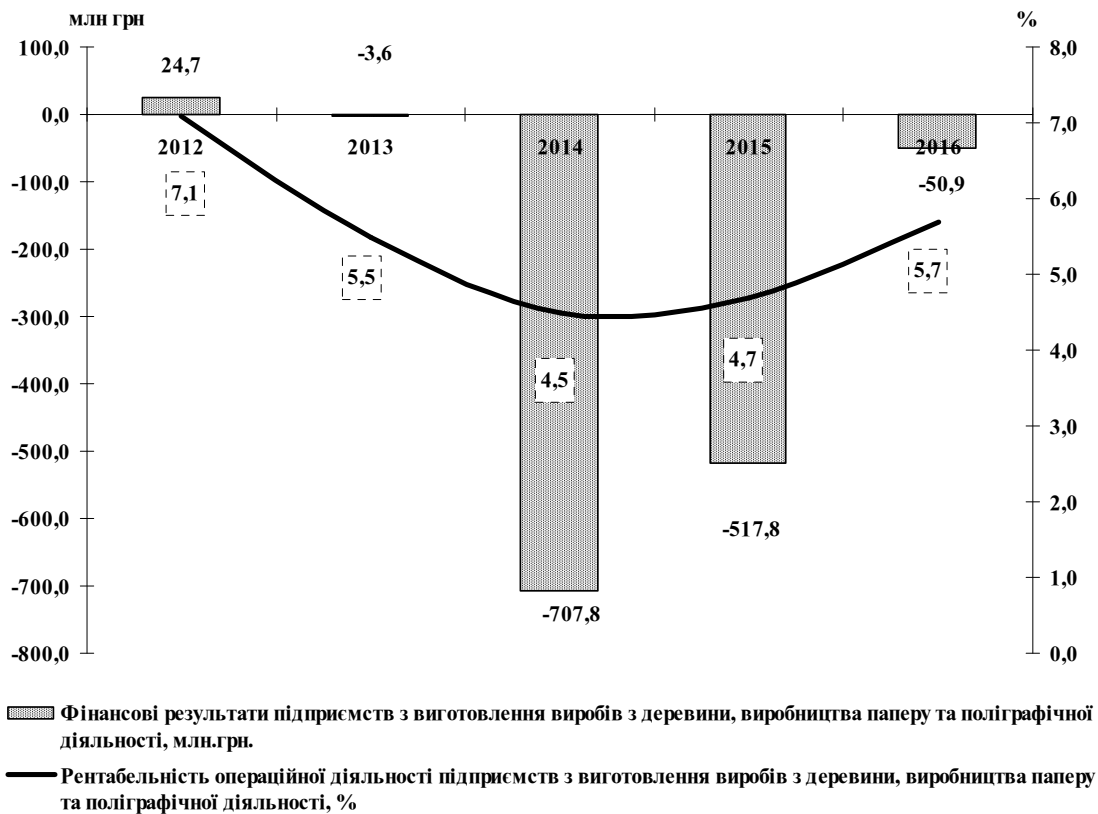
Одним з основних лісозабезпечених регіонів в межах України є Волинська область, що створює на її території сприятливі передумови для переробки деревини та виготовлення виробів з деревини, в тому числі виробів на основі переробки низькосортної лісосировини. Модернізація і реконструкція матеріально-технічної бази та інфраструктури лісопереробних підприємств та

підприємств, які здійснюють виробництво виробів з деревини, значною мірою залежить від фінансування капітальних інвестицій.

За період 2010—2016 рр. у динаміці капітальних інвестицій у виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічну діяльність значні зрушення відбулись у 2015 та 2016 роках порівняно з попередніми роками аналізованого періоду (рис. 1). Якщо у 2010 році обсяг капітальних інвестицій у виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічну діяльність становив 42,1 млн грн, у 2012 році — 109,2 млн грн, у 2014 році — 88,4 млн грн, то у 2015—2016 роках він становив відповідно 2 млрд грн та 0,5 млрд грн.

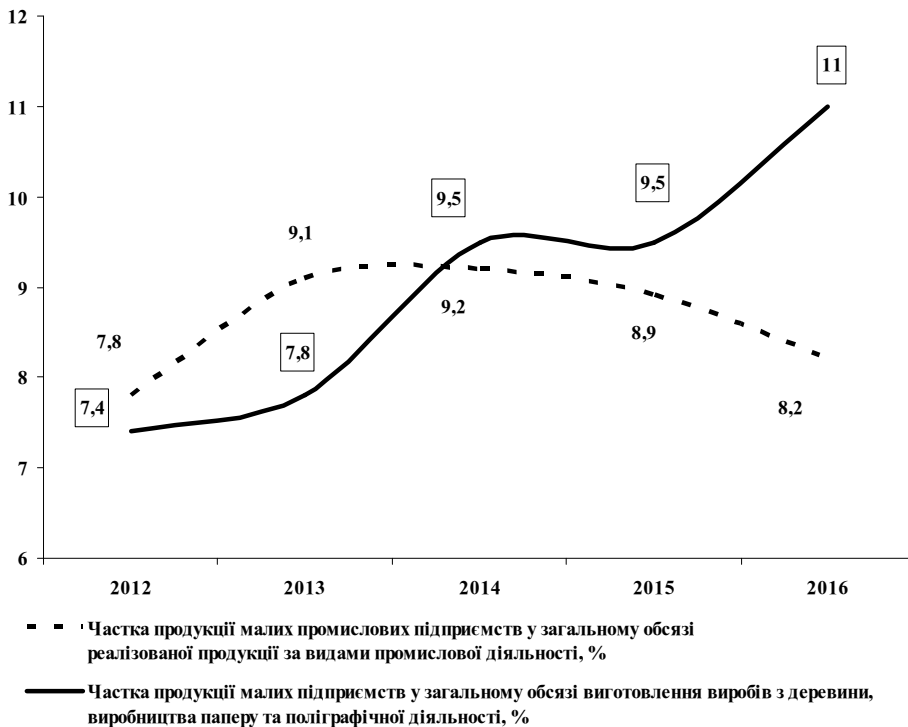
Тобто у 2015 році відбулося порівняно з попередніми роками багаторазове збільшення обсягів фінансування капітальних інвестицій у виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічну промисловість. Більше того, саме у 2015 році питома вага капітальних інвестицій у виготовлення виробів із деревини, виробництво паперу та поліграфічну діяльність у структурі капітальних інвестицій у переробну промисловість в цілому становила 77,9%. Натомість у 2010—2014 роках цей показник коливався в інтервалі 10,9—22,4%. У 2016 році питома вага капітальних інвестицій у виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічну діяльність складала 37,9 % від загального обсягу капітальних інвестицій в переробну промисловість.

За період 2012—2017 рр. спостерігалися певні зрушення в динаміці надходжень прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) у підприємства з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності. Зокрема на 01.01. 2012 року прями

Рис. 3. Фінансовий результат підприємств з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності у Волинській області

Джерело: розраховано за даними Головного управління статистики у Волинській області.

Рис. 4. Частка продукції малих промислових підприємств у цілому та малих підприємств з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності у Волинській області

Джерело: розраховано за даними Головного управління статистики у Волинській області.

іноземні інвестиції (акціонерний капітал) у вказану галузь становили 62,3 млн дол. США, на 01.01.2014р. — 65,4млн дол. США, на 01.01.2015 р. — 73,2 млн дол. США, на 01.01.2017 р. — 86,3 млн дол. США (рис. 2). 2015 рік характеризувався інтенсивним виведенням прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) із сектору підприємств з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності. В цілому обсяг прямих іноземних інвестицій на 01.01.2016 року становив 8,4 млн дол. США.

За період 2012—2017 рр. питома вага прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) у підприємства з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності в загальному обсязі даного виду інвестицій по переробній промисловості в цілому коливалася в інтервалі 30,6—49,0 % за винятком показника питомої ваги на 01.01.2016 року, коли він склав 4,7 %. У цілому має місце прийнятний рівень питомої ваги прямих іноземних

інвестицій, які спрямовуються на підприємства з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності, що зумовлено відносно високим рівнем забезпеченості потреб переробної ланки лісового комплексу лісосировиною та близькістю кордону країни, яка є членом Європейського Союзу.

Прикметною рисою розвитку переробної ланки лісового сектору Волинської області є те, що в цілому підприємства з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності демонструють негативний фінансовий результат. Зокрема у 2014 році сукупна величина збитків підприємств даної галузі становила 707,8 млн грн, у 2015 — 517,8 млн грн, а у 2016 — 50,9 млн грн (рис. 3).

Натомість підприємства з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності в цілому демонструють позитивне значення рентабельності операційної діяльності. Позитивне значення рентабельності операційної діяльності на фоні загальної збитковості в цілому пов'язується з неврахуванням цілого ряду статей витрат, які і призводять до необов'язкових збитків.

За період 2012—2016 рр. у секторі підприємств, які здійснюють виготовлення виробів з деревини, намітилися позитивні інституціональні зрушення, які у короткостроковій та середньостроковій перспективі дадуть додатковий поштовх для залучення інвестицій у поглиблену переробку деревини.

До таких позитивних інституціональних зрушень слід віднести підвищення частки продукції малих підприємств у загальному обсязі виготовлення виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічної діяльності. Якщо у 2012 році цей показник становив лише 7,4%, у 2014 році — 9,5 %, то у 2016 році він досяг 11% (рис. 4).

Така динаміка питомої ваги виготовлення виробів з деревини малими підприємствами в загальному обсязі виробництва даного виду продукції є свідченням отримання позитивного мультиплікативного ефекту у зв'язку із інституціоналізацією мораторію на експорт необробленої деревини.

Умонтування в спектр інструментів фінансово-економічного регулювання розвитку переробної ланки лісового сектора форм підтримки суб'єктів малого деревообробного підприємництва дасть додатковий синергетичний ефект не лише для розвитку деревообробного сегмента регіонального господарського комплексу, а й для соціально-економічного піднесення регіону в цілому.

Нарощення обсягів залучення капітальних інвестицій та прямих іноземних інвестицій в переробну ланку лісового сектора лісозабезпечених регіонів потребує удосконалення інструментарію фінансово-економічного регулювання процесу відтворення у переробно-продуктовому ланцюзі лісової галузі. В першу чергу, доцільним є формування фінансово-кредитної установи, яка спеціалізуватиметься на кредитуванні проектів модернізації основного капіталу переробної ланки лісового сектора та впровадженні сучасних технологій поглибленої переробки деревини, в першу чергу низькосортної. Така фінансово-кредитна установа має створюватися як за участю капіталу інсти-

туціональних суб'єктів деревообробного підприємства, так і за участю транснаціонального капіталу, що сприятиме прискоренню залучення грошових потоків у різні фази переробно-продуктового ланцюга лісової галузі та забезпечуватиме необхідну кооперацію між виробниками деревини та підприємствами, які здійснюють виробництво виробів з деревини. Зокрема О. Похильченко наголошує на необхідності налагодження ефективної взаємодії між виробниками, споживачами, фінансово-кредитною системою, органами місцевої влади та елементами інфраструктури з метою прийняття таких управлінських рішень, які б максимально задовольняли економічні інтереси усіх суб'єктів у відносинах, пов'язаних із деревообробною сферою [5, с. 245].

По-друге, в умовах необхідності мінімізації матеріальних витрат на виробництво продукції і тим самим отримання цінових переваг над своїми конкурентами, система фінансово-економічного регулювання розвитку переробної ланки лісового сектора має охоплювати грошову компенсацію суб'єктам деревообробного підприємництва, які забезпечують залучення у відтворювальний процес вторинної лісосировини, кускових відходів, стружки та тирси, що виступають складовими виробництва дерев'яних будівельних матеріалів та паливних деревних ресурсів. Потрібним є використання інструментів фіскального стимулювання підвищення ефективності використання деревини через зниження безповоротних втрат, а також підвищення ступеня використання поворотних відходів. Зараз у розпорядженні деревообробної промисловості мають місце потенційні перспективи для зниження втрат сировини шляхом більш повного включення деревних відходів в промислову переробку. Однак ці можливості реалізуються далеко не повністю [7, с. 82—86]. Тобто напрями діяльності підприємств переробної ланки лісового сектора, які стосуються підвищення рівня комплексного використання лісосировини мають стати об'єктом надання певного набору преференцій зі сторони держави, щоб забезпечувати вирішення проблеми дефіциту сировини для максимізації завантаження переробних потужностей.

Виходячи з позиції О. Кушніренко та О. Зарудної, інструментарій фінансово-економічного регулювання діяльності переробних ланок лісового сектора має охоплювати інструменти та важелі, які забезпечуватимуть стимулювання виробництва продукції з глибоким ступенем переробки, сприятимуть комплексній переробці деревини з виробництва нових видів біопалива, створюватимуть конкурентні умови для всіх учасників ринку, в тому числі рівні умови доступу до ринку сировини з метою забезпечення вітчизняних переробників необхідною лісосировиною, забезпечуватимуть доступність фінансових ресурсів для проведення модернізації матеріально-технічної бази вітчизняних лісобробних підприємств, створюватимуть ефективне інвестиційне середовище за допомогою механізмів державного гарантування іноземних інвестицій, розвитку партнерства приватних інвесторів та держави у процесі розбудови інфраструктури [3, с. 60].

Державне гарантування інвестицій та розвиток партнерства приватних інвесторів і держави стане можли-

вим на основі імплементації базових положень державно-приватного партнерства у сферу переробки деревини як складової цілісного інструментарію фінансово-економічного регулювання розвитку переробного сегмента лісової галузі. Мова йде про диверсифікацію платіжів за використання лісових ресурсів і їх подальше залучення у відтворювальний процес переробної ланки лісового сектора, які будуть надходити до бюджетів різного таксономічного рівня, що зацікавлюватиме органи державної влади і місцевого самоврядування нарощувати потенціал переробних ланок лісового сектора.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Активізація інвестиційного процесу у переробній ланці лісового сектора є можливою за умови удосконалення системи фінансово-економічного регулювання, яка охоплюватиме комплекс інструментів, які даватимуть можливість отримувати кредитні ресурси для реалізації проектів модернізації матеріально-технічної бази лісопереробних виробництв за прийнятними процентними ставками, стимулюватимуть процеси комплексного використання лісосировини та впровадження технологій поглибленої переробки деревини з метою максимізації виробництва продукції з високою доданою вартістю, а також підвищуватимуть зацікавленість органів державної і місцевої влади у нарощенні потенціалу індустрії переробки деревини на основі реалізації угод державно-приватного партнерства.

Вагоме значення має також формування інструментарію фінансово-економічного регулювання відтворювальних пропорцій у лісовому секторі лісозабезпечених регіонів, зокрема Волинської області, щоб забезпечити максимально можливе використання резервів нарощення потенціалу сфери переробки деревини і тим самим підвищити соціально-економічне піднесення територіальних утворень у цілому.

Література:

1. Бойко Я.М. Фінансово-економічний механізм розвитку лісового господарства регіону // Науковий вісник Ужгородського університету. — Сер. Економіка. Спецвип. 33. Ч. 3. — С. 16—19.
2. Дяченко Я.Я. Концептуальні основи забезпечення економічної ефективності лісопромислової діяльності в умовах ринку // Формування ринкових відносин в Україні. — 2012. — № 10. — С. 150—154.
3. Кушніренко О.М., Зарудна О.С. Удосконалення ринку продукції деревообробної промисловості України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/12_2017_ukr/12.pdf.
4. Лір В.Е., Биконя О.С. Економічний потенціал деревообробної промисловості в контексті сталого розвитку України. Економіка промисловості. — 2017. — № 3 (79). С. 18—38.
5. Похильченко О.А. Аналіз можливостей та загроз розвитку деревопереробної промисловості. — Вісник Національного університету "Львівська політехніка". — 2009. — С. 245—252.

6. Саганюк М.П. Стратегія розвитку деревообробної та меблевої промисловості. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Lisove-gospodarstvo-l-p-d-promyslovist/2007_33/33_46-50.pdf

7. Стецюк Н. Деякі аспекти аналізу втрат сировини та використання відходів у деревообробній промисловості [Електронний ресурс] // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2012. — Вип. 2 (7). — С. 81—88. — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12snyudp.pdf>.

8. Чичкало-Кондрацька І.Б., Мельник Г.А. Розвиток експортної діяльності підприємств деревообробної галузі // Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції: Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність, 11 травня 2017 р. Ч. 1. — Полтава: ФОП Пусан А.Ф. — С. 245—247.

References:

1. Boiko, Ya.M. (2011), "Financial and economic mechanism of forestry development in the region", *Naukovy visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii ekonomika*, vol. 33, no. 3, pp. 16—19.
2. Diachenko, Ya. Ya. (2012), "Conceptual basis of economic efficiency of timber industry in the market", *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, vol. 10, pp. 150—154.
3. Kushnirenko, O.M. and Zarudna, O.S. (2017), "Improvement of the market of the woodworking industry of Ukraine", available at: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/12_2017_ukr/12.pdf (Accessed 30 July 2018).
4. Lir, V.E. and Bykonja, O.S. (2017), "The economic potential of the woodworking industry in the context of sustainable development of Ukraine", *Ekonomika promyslovosti*, vol. 3 (79), pp. 18—38.
5. Pokhylchenko, O.A. (2009), "Analysis of opportunities and threats of wood processing industry development", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*, pp. 245—252.
6. Sahaniuk, M.P. (2007), "Development strategy of wood and furniture industry", available at: http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Lisove-gospodarstvo-l-p-d-promyslovist/2007_33/33_46-50.pdf (Accessed 30 July 2018).
7. Stetsiuk, N. (2012), "Some aspects of analysis of raw material losses and waste use in wood processing industry", *Sotsialno-ekonomichni problem i derzhava*, vol. 2 (7), pp. 81—88, available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12snyudp.pdf> (Accessed 30 July 2018).
8. Chychkalo-Kondratska, I.B. and Melnyk, H.A. (2017), "Development of export activities of the woodworking industry", *Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii: Ekonomichni rozvytok derzhavy ta ii sotsialna stabilnist* [Materials of the International Scientific and Practical Internet Conference: Economic Development of the State and its Social Stability], Poltava, Ukraine, 11 may, vol. 1, pp. 245—247.

Стаття надійшла до редакції 09.08.2018 р.